

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Crna Gora
DECENIJA
ODNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora

INFORMACIJA

O NAPRETKU POSTIGNUTOM U SPROVOĐENJU OPERATIVNOG PROGRAMA REGIONALNI RAZVOJ IPA 2012-2013

Podgorica, 18. jul 2016. godine

I UVOD

Nakon dobijanja statusa kandidata za ulazak u Evropsku uniju, 2010. godine Crnoj Gori su otvorene mogućnosti za korištenje sredstava kroz komponentu III – Regionalni razvoj Instrumenta za pretpristupnu podršku (IPA).

Jedan od osnovnih preduslova za korištenje IPA sredstava kroz ovu komponentu bilo je formiranje Operativne strukture koja će biti akreditovana za sprovođenje cjelokupnog procesa – od programiranja, pripreme i objavljivanja tendera, zaključivanja ugovora i praćenja sprovođenja projekata na decentralizovan način.

Operativna struktura za IPA komponentu III je uspostavljena od strane Vlade Crne Gore u junu 2011. godine. Datu strukturu čine tri tijela: **Ministarstvo održivog razvoja i turizma**, koje ima vodeću ulogu i prepoznato je kao institucija odgovorna za cjelokupan Operativni program i projekte iz oblasti životne sredine, **Ministarstvo saobraćaja i pomorstva** odgovorno za projekte iz oblasti saobraćajne infrastrukture i **Direkcija javnih radova**, kao Implementaciono tijelo.

Spremnost crnogorskih struktura za samostalno upravljanje fondovima IPA-e III formalno je potvrđena odlukom Evropske komisije **25. aprila 2014. godine**.

Još jedan od važnih preduslova za korišćenje ovih sredstava bilo je usvajanje višegodišnjeg planskog dokumenta, koji sveobuhvatno prikazuje svrhu utroška sredstava IPA kroz određene prioritete, mjere i aktivnosti. Rad na **Operativnom programu Regionalni razvoj 2012-2013** – OPRR 2012-2013 otpočeo je u martu 2010. godine i nakon širokog procesa konsultacija na državnom i lokalnom nivou, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 29. marta 2012. godine usvojila ovaj dokument kojim je predviđena podrška u realizaciji projekata iz oblasti zaštite životne sredine i saobraćaja. Nakon toga, dokument je dostavljen Evropskoj komisiji na dalju proceduru u aprilu 2012. godine i **usvojen 7. decembra 2012. godine**.

Pravni osnov za sprovođenje Operativnog programa stvoren je **potpisivanjem Finansijskog sporazuma između Evropske unije**, koju predstavlja Evropska komisija i **Vlade Crne Gore, 28. oktobra 2014. godine, odnosno 5. decembra 2014. godine**.

Ukupna vrijednost Operativnog programa iznosi 26.169.624 € i podijeljena je u odnosu 85% IPA sredstva, 15% nacionalno kofinansiranje, tako da **IPA sredstva iznose 22.235.679 €, a nacionalno kofinansiranje 3.923.947 €**.

Glavni cilj ovog Operativnog programa je poboljšanje životnog standarda i stanja životne sredine u Crnoj Gori, u skladu s nacionalnim politikama i strategijama kao i s politikama i standardima EU. Sredstva opredijeljena kroz OPRR 2012-2013 koriste se za implementaciju projekata kroz tri prioritetne ose:

- **Osa prioriteta I: Unaprijediti sisteme upravljanja životnom sredinom (ukupno 15.983.583 €)**

Kroz prioritetnu osu I, iz oblasti životne sredine realizuju se sledeći projekti:

1. Unapređenje sistema vodosnabdijevanja i izgradnja sistema za tretman otpadnih voda i kanalizacione mreže u Beranama
 2. Sanacija nesanitarnog odlagališta otpada Čađe u Baru
 3. Sanacija nesanitarnog odlagališta otpada Vrtijeljka na Cetinju
- **Osa prioriteta II: Poboljšati sistem saobraćaja, podstičući ekološki prihvatljive vrste saobraćaja uz poseban akcenat na poboljšanje željezničke infrastrukture u cilju pružanja kvalitetnijih usluga (ukupno 8.868.114 €).**

Kroz prioritetnu osu II, iz oblasti saobraćaja realizuju se sledeći projekti:

1. Demontaža postojeće i postavljanje nove elektrovučne podstanice Trebešica
2. Rehabilitacija pruge na dionici Virpazar-Sutomore, u tunelu Sozina

- Osa prioriteta III: Tehnika pomoć za podršku u sprovođenju OPRR (ukupno 1.307.982 €)

II NAPREDAK OSTVAREN U SPROVOĐENJU OPRR 2012-2013 TOKOM 2015. GODINE I PRVE POLOVINE 2016. GODINE

Prioritetna osa 1 – Životna sredina

1. Unapređenje vodosnabdijevanja i izgradnja sistema za tretman otpadnih voda u opštini Berane

Tokom 2015. godine sprovedene su aktivnosti na izradi Aplikacije za projekat u opštini Berane. Aplikacija je odobrena od strane Evropske komisije (EK) 17. avgusta 2015. godine. Od trenutka odobravanja projekta od strane EK troškovi nastali u implementaciji ovog projekta postali prihvatljivi za finansiranje kroz OPRR 2012-2013.

Uporedo sa aktivnostima na odobravanju Projekta, objavljena su dva poziva na tenderu za izbor izvođača radova na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV) i kanalizacionoj mreži, kao i na tenderu o uslugama (nadzor nad izvođenjem radova za oba segmenta).

6. aprila 2016. godine potpisana su dva ugovora za izvođenje radova sa firmom "Aqualia Infraestructuras" S.A. iz Španije, za projektovanje i izgradnju PPOV u vrijednosti od **6.101.739,29 €**, dok je ugovor za Izgradnju kanalizacione mreže u opštini Berane potpisan na **4.881.918,44 €**.

13. juna tekuće godine potpisan je ugovor sa konzorcijumom „DRI upravljanje investicij – Projekt d.d. Nova Gorica” iz Slovenije, kojoj je povjerena revizija Glavnog projekta za postrojenje i nadzor nad izvođenjem radova za oba segmenta. Vrijednost Ugovora je **577.880 €**.

Zvaničan početak implementacije ugovora koji se odnosi na PPOV je bio 26. maj 2016. godine, rok za završetak radova 30 mjeseci.

Svečanom ceremonijom, koja je održana 21. juna 2016. godine u Beranama, zvanično je otpočeta implementacija ugovora na izgradnji kanalizacione mreže, a rok za završetak radova je 20 mjeseci. Za ovaj segment Projekta izdata je građevinska dozvola 23. januara 2015. godine. Takođe, tokom 2015. godine obezbijedena su sredstva za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na lokaciji budućeg postrojenja i završen postupak eksproprijacije.

Period za otklanjanje mogućih nedostataka je isti za oba ugovora, 12 mjeseci.

Kada je u pitanju segment vodosnabdijevanja, kroz Kapitalni budžet za 2015. godinu obezbijedena su sredstva za izradu Glavnog projekta i sproveden tenderski postupak za odabir projektanta. Na osnovu revidovanog projekta (18. april 2016. godine) pripremljene su tenderske dokumentacije za izvođača radova i nadzora nad izvođenjem radova pa tokom 2016. godine predstoji sprovođenje tenderskih postupaka i ugovaranje kako bi u I kvartalu 2017. godine počelo izvođenje radova. Planirani rok za izvođenje radova na ovom segmentu Projekta je 8 mjeseci (praćen sa rokom od 24 mjeseca za otklanjanja nedostataka), dok je njegova indikativna vrijednost oko 900.000 eura.

2. Sanacija nesanitarnog odlagališta otpada Ćafe u Baru

Tokom 2015. godine sprovedene su aktivnosti na izradi Aplikacije za projekat Sanacije nesanitarnog odlagališta otpada Ćafe u Baru. Aplikacija je odobrena od strane Delegacije Evropske unije 23. juna 2015. godine.

U prvoj polovini 2015. godine finalizovan je postupak procjene uticaja sanacije odlagališta na životnu sredinu i saglasnost je izdata od nadležnog organa Opštine Bar 8. aprila 2015. godine.

Uporedo, sprovedene su aktivnosti na pripremi tenderske dokumentacije i objavljena su dva tendera za odabir projektanta i izvođača radova i nadzora nad izvođenjem radova. Nakon odobrenja Evaluacionog izvještaja od strane Delegacije EU, 22. decembra 2015. godine potpisan je Ugovor za izvođenje radova ukupne vrijednosti od **3.456.721 €** sa grčkom kompanijom MESOGEOS S.A. i isplaćen avans u iznosu od **691.344€**.

30. marta tekuće godine potpisan je ugovor za reviziju Glavnog projekta i nadzor nad izvođenjem radova u vrijednosti od **361,175 €** sa konzorcijumom Ingenos Gobiet i C&A i po osnovu ovog ugovora isplaćen avans u iznosu od **72,235 €**.

Zvaničan početak implementacije Ugovora je 11. februar 2016. godine, dok je rok za završetak radova 18 mjeseci. Glavni projekat je početkom jula dostavljen na saglasnost revidentu i očekuje se da proces revizije bude završen tokom avgusta, kako bi nakon izdavanja građevinske dozvole u septembru ove godine počelo i izvođenje radova.

3. Sanacija nesanitarnog odlagališta otpada Vrtijeljka na Cetinju

Tokom 2015. i prve polovine 2016. godine vršene su aktivnosti na pripremi Elaborata procjene uticaja sanacije odlagališta na životnu sredinu. Saglasnost na Elaborat je izdata 19. februara tekuće godine. Skupština Prijestonice je 25. decembra 2015. godine usvojila Odluku o zabrani daljeg odlaganja otpada na lokaciji Vrtijeljka, dok je odlaganje otpada na deponiju u Podgorici zvanično počelo 12. aprila tekuće godine, nakon što je potpisan ugovor o odlaganju komunalnog otpada između Prijestonice i deponije „Livade“ iz Podgorice.

Nakon usvajanja Elaborata, finalizovana je Aplikacija za projekat Sanacije nesanitarnog odlagališta otpada Vrtijeljka na Cetinju koja je odobrena od strane Delegacije EU 8. aprila 2016. godine.

Uporedo sa aktivnostima na odobravanju Projekta, pripremljena je tenderska dokumentacija za dva tendera, za izvođenje radova i nadzor. U martu 2016. godine, oba tendera su objavljena i tokom maja i juna sprovedena evaluacija dostavljenih ponuda. Predstoji proces ugovaranja oba tendera, čiji su ukupni indikativni troškovi oko 2 miliona eura. Očekuje se da zvanična implementacija Projekta započne tokom septembra ove godine, a predviđeno je da se projekat realizuje za 14 mjeseci (projektovanje i izgradnja), nakon čega otpočinje period od 24 mjeseca za otklanjanje nedostataka.

Prioritetna osa 2 – Saobraćaj

1. Demontaža postojeće i postavljanje nove elektrovučne podstanice Trebešica

Tokom 2015. godine sprovedene su aktivnosti na izradi Aplikacije za projekat Demontaža postojeće i postavljanje nove elektrovučne podstanice Trebešica. Aplikacija je odobrena od strane Delegacije Evropske unije 25. februara 2015. godine.

Tokom izvještajnog perioda, pripremljene su tenderske dokumentacije i objavljeni su tenderi za odabir projektanta i izvođača radova, kao i revidenta i nadzora nad izvođenjem radova. Nakon uspješnog tenderskog postupka, 15. decembra 2015. godine potpisan je Ugovor kompanijom SIEMENS za projektovanje i izgradnju, a ukupne vrijednosti od **3.408.894,93 €** i isplaćen avans u iznosu od **873.883 €**.

26. aprila tekuće godine potpisan je ugovor sa firmom "Eminent" d.o.o. iz Podgorice za reviziju Glavnog projekta i nadzor nad izvođenjem radova u vrijednosti od **145.000 €** i po osnovu ovog ugovora isplaćen avans u iznosu od **58.000 €**.

Zvaničan početak implementacije Ugovora je 10. februar 2016. godine, dok je rok za završetak radova 22 mjeseca (24 mjeseca rok za otklanjanje nedostataka). U toku je proces revizije Glavnog projekta i očekuje se početak radova u septembru ove godine.

2. Rehabilitacija pruge na dionici Virpazar-Sutomore, tunel Sozina

Zbog kašnjenja u izradi Studije izvodljivosti (sredstva obezbijedena kroz IPA 2011 - realizovana posredstvom Delegacije EU) za projekat **Rehabilitacija 12 velikih kosina**, postojao je visok stepen rizika da ovaj projekat ne može biti realizovan u rokovima predviđenim OPRR 2012-2013. Iz tog razloga, tokom 2015. godine, inicirana je procedura izmjene projekta. Novi predloženi projekat je **Rekonstrukcija pruge na dionici Virpazar - Sutomore, tunel Sozina**.

Shodno tome, u drugoj polovini 2015. i u prvoj polovini 2016. godine sprovedene su aktivnosti na dopuni projektne dokumentacije, pripremi aplikacije i tenderske dokumentacije.

U cilju stvaranja pretpostavki za raspisivanje tendera prije zvaničnog odobrenja aplikacije za ovaj projekat, 3. marta tekuće godine je upućen zahtjev prema Evropskoj komisiji - DG REGIO za suspenzivnu klauzulu, koja je i odobrena 30. marta.

Predstoji odobravanje aplikacije od strane Delegacije EU, sprovođenje tenderskih postupaka i ugovaranje. Planirani period implementacije ovog segmenta Projekta je 12 mjeseci (24 mjeseca rok za otkpanjanje nedostataka), dok je njegova indikativna vrijednost oko 4,546 miliona eura.

Prioritetna osa 3 – Tehnička podrška

U odnosu na vrstu tehničke podrške, ova prioritetna osa biće realizovana kroz više segmenata, odnosno biće odobrena kroz više aplikacija.

Odlukom Evropske komisije, od 27. aprila 2015. godine odobrena je podrška u realizaciji aktivnosti definisanih kroz dvije aplikacije:

Aplikacija 1 - Implementacija Komunikacionog akcionog plana i organizacija sastanaka Sektorskog monitoring odbora; Unapređenje kapaciteta članova Operativne strukture i prevođenje dokumentacije

Implementacija Komunikacionog akcionog plana i organizacija sastanaka Sektorskog monitoring odbora - Zbog neuspješnosti prve tenderske procedure, sprovedene tokom 2015. godine, a koja je predviđala ugovaranje implementacije Komunikacionog akcionog plana i organizacije sastanaka Sektorskog monitoring odbora kroz jedan tender, u prvoj polovini 2016. godine, izvršena je korekcija tenderske dokumentacije na način da su aktivnosti razdvojene po partijama (lotovima) i sprovedena tenderska procedura. Očekuje se da ugovori budu potpisani tokom III kvartala 2016. Planirani period implementacije je 17 mjeseci, dok je njegova indikativna vrijednost oko 92.000 eura.

Unapređenje kapaciteta članova Operativne strukture i prevođenje dokumentacije - 25. decembra 2015. godine potpisan je ugovor sa prvorangiranom kompanijom, Educo centar d.o.o. Podgorica, u vrijednosti od 50.000 eura i na osnovu toga realizovano avansno plaćanje u iznosu od 20.000 eura. Realizacija Ugovora koji se odnosi na pohađanje kurseva engleskog

jezika je zvanično otpočela 1. marta 2016. godine i biće sprovedena kroz četiri tromjesečna stepena do decembra 2017. godine.

Aplikacija 2 - Unapređenje tehničke i kancelarijske infrastrukture; Unapređenje monitoring kapaciteta implementacionog tijela

Tokom 2015. godine pripremljena je tenderska dokumentacija i 28. decembra 2015. godine objavljen tender sa tri partije (lota) – Nabavka IT opreme, nabavka kancelarijskog namještaja i nabavka terenskog vozila.

U prvoj polovini 2016. godine nakon sprovedene tenderske procedure i evaluacije ponuda, poništeni su lot 1 (nabavka IT opreme) i lot 3 (nabavka terenskog vozila), dok je za nabavku kancelarijskog namještaja (lot 2), 6. maja 2016. godine potpisan ugovor sa kompanijom „Dekor Iva d.o.o.“ u vrijednosti od **11.646 €**. Kancelarijski materijal je isporučen korisnicima 5. jula 2016. godine.

Za ostala 2 segmenta otvaranje ponuda je zakazano za 8. avgust 2016. godine. Indikativna vrijednost preostala dva lota je oko 100.000 € i potpisivanje ugovora je planirano za oktobar 2016. godine.

III REZIME OSTVARENOG NAPRETKA

Tokom 2015. i u prvoj polovini 2016. godine ostvareni su sledeći rezultati:

- **Odobreno je 6 aplikacija, u ukupnom iznosu IPA bespovratnih sredstava od oko 17,5 miliona eura;**
- **Potpisano 9 ugovora, ukupne vrijednosti oko 19 miliona eura (IPA, nacionalno učešće, kredit Evropske investicione banke);**
- **Isplaćen avans u ukupnom iznosu od oko 1,7 miliona eura, od čega je oko 1,34 miliona eura IPA sredstava isplaćeno u 2015. godini,** čime je u potpunosti izbjegnuta gubitak sredstava koje su opredijeljena kroz OPRR, iz alokacije za 2012. godinu;

Imajući u vidu sve gore navedeno, može se zaključiti da je u izvještajnom periodu postignut značajan napredak u sprovođenju Operativnog programa Regionalni razvoj 2012-2013.

PREDLOG ZAKLJUČAKA:

1. Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj _____ 2016. godine razmotrila je i usvojila **Informaciju o napretku postignutom u sprovođenju Operativnog programa Regionalni razvoj 2012-2013.**
2. Zadužuju se Ministarstvo održivog razvoja i turizma da jednom godišnje informiše Vladu o napretku postignutom u sprovođenju Operativnog programa Regionalni razvoj 2012-2013.